

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

Id	termín	definice
1	fonologie	zkoumá zvuky dle jejich schopnosti rozlišit významy (hlásky, přízvuk, tón, intonace)
2	fonetika	zkoumá, jak se hlásky / zvuky tvoří
3	samohlásky	hlásky vycházející rovnou z hlasivek, bez překážky
4	souhlásky	hlásky, které procházejí štěrbinou na cestě z hlasivek
5	slabika	elementární jednotka mluveného projevu
6	mora	rytmická jednotka
7	přízvuk	suprasegmentální jev - nevztahuje se na jednotlivé části textu
8	fón	hláska
9	ortofonie	správné rozlišování hlásek
10	ortoepie	správná výslovnost
11	asimilace	spodoba znělosti
12	lexikologie	nauka o slovní zásobě
13	lexikografie	nauka o slovnících
14	lexém	slovo
15	frazém	fráze (rčení, pořekadlo)
16	kolokace	(ustálené) sousloví
17	etymologie	nauka o původu slov
18	morfologie	tvarosloví (vznik tvarů slov)
19	perifráze	pojmenování opisem
20	okazionalismus	slovo vytvořené pro určitou příležitost
21	sémantika	věda o významech slov
22	lexikální význam slova	slovníkový význam slova
23	gramatický význam slova	význam slova v kontextu
24	neutrální slova	citově nezabarvená slova
25	příznaková slova	citově zabarvená slova
26	sémantické tvoření (@tvorba slov)	tvoření slova tak, že existující slovo nabývá nového významu
27	hypokoristikum	domácká obměna
28	metafora	přirovnání na základě abstraktní podobnosti (asociace)
29	metonymie	přirovnání na základě věcné podobnosti (společného prvku)
30	synekdocha	zaměňování pojmenování celku a části
31	apelativisace proprií	zobecňování původně vlastních jmen
32	eufemismus	neadekvátně pozitivní označení
33	dysfemismus	neadekvátně negativní označení
34	hyperbola	zveličení
35	ironie	obrácení významu s nádechem sarkasmu
36	kalkování (@přejím. slov)	doslovné překládání cizích kolokací
37	derivologie	věda o přejímání slov
38	kořen slova	část slova společná pro všechna slova příbuzná
39	kmen slova	neohybatelná část slova
40	onomatopoeia	zvukomalebná slova
41	flektivní jazyky	jazyk, kde 1 koncovka může vyjadřovat více gram. jevů (cz)
42	aglutinační jazyky	jazyk, kde 1 koncovka vyjadřuje jede gram. jev (eng)
43	analytické jazyky	jazyk, kde gramatické jevy mají vlastní slova (e.g. partikule) (?)
44	morfém	předpona, kmen, přípona, koncovka
45	morf	morfém v konkrétním textu
46	singularia tantum	slova nemající množné číslo
47	pluralia tantum	slova nemající jednotné číslo

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

48	látková substantiva	slova označující látky (nemají množné číslo)
49	masculinum	mužský rod
50	femininum	ženský rod
51	neutrum	střední rod
52	substantiva	podstatná jména
53	adjektiva	přídavná jména
54	pronomina	zájmena
55	numeralia	číslovky
56	verba	slovesa
57	adverbia	příslovce
58	preposice	předložky
59	konjunkce	spojky
60	partikule	částice
61	interjekce	citoslovce
62	kvalitativní adj	adj vyjadř. vlastnost
63	relační adj	adj vyjadř. spojení s nějakým jiným podst. jm.
64	komparace adj	stupňování adj
65	positiv	1. stupeň adj
66	komparativ	2. stupeň adj
67	superlativ	3. stupeň adj
68	jmenné skloňování	skloňování přivlastňovacích adj.
69	finitní tvar (@verbum)	nezákladní tvar slovesa
70	indikativ (@způsob verb)	oznamovací způsob
71	imperativ (@způsob verb)	rozkazovací způsob
72	kondicionál (@způsob verb)	podmiňovací způsob
73	prézens (@čas verb)	přítomný čas
74	préteritum (@čas verb)	minulý čas
75	futurum (@čas verb)	budoucí čas
76	aktivum (@rod verb)	činný rod
77	pasivum (@rod verb)	trpný rod
78	kongurence	shoda - vztah - člen závislý se shoduje s řídícím v os., rodě, č., pádě
79	predikce	přisuzování - vztah mezi přísudkem a podm.
80	determinace	určování - vztah mezi členem závislým a členem řídícím
81	koordinace	souřadnost - vztah mezi nezávislými celky stejné větné platnosti
82	rekce	řízenost - člen řídící určuje pád závislého členu
83	adjunkce	přimykání - členy ve vztahu jsou gramaticky neshodné, pouze významový vztah
84	apozice	přistavování - vztah mezi nezávislými členy téže větné platnosti (nevzniká mnohonás. větný člen)
85	subjekt	podmět
86	objekt	předmět
87	syntax	jazykovědná discipl. - gramatická a sémantická stavba vět a souvětí
88	věta	abstraktně míněná kontextově nezakotvená jaz. jednotka; hlavní část je přísudek
89	výpověď	jednotka komunikace v konkrátním použití (kontextu)
90	vid dokonavý	slovesa tohoto vidu nemají přít. čas
91	vid nedokonavý	slovesa tohoto vidu nemají bud. čas

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

92	elize	vypuštění
93	transitivní slovesa	slovesa pobírající přímý objekt
94	predikát	příisudek
95	predikativ	jakýkoliv větný člen schopný na sebe vzít roli příisudku
96	adverbialie	příislovenčné určení
97	atribut	přívlastek
98	nominativ jmenovací	nesklonný přívlastek v 1. pádě uvádějící název, titul, .. (město Praha) - není v kongruenci s řídicím členem
99	atribut verbální	doplňek
100	parataxe	vztah souřadící
101	hypotaxe	vztah podřadící
102	parenteze	vsuvka (větný člen související s větou pouze významově)
103	elipsa	výpustka
104	apoziopeze	nedokončená věta
105	anakolut	vyšinutí z větné stavby
106	zeugma	zanedbání dvojí vazby (e.g. dvě slovesa s různou pádovou vazbou rozvíta jedním členem)
107	kontaminace	směšování vazeb (e.g. mimo vs. kromě)
108	atrakce	skladebná spodoba (tvary sousedních slov se nesprávně sjednocují)
109	přímý objekt	předmět ve 4. pádě bez předložky
110	pleonazmus	nadbytečné hromadění významově podobných slov
111		
112	bilabiály	obouretné
113	labiodentály	retozubné
114	alveoláry	zubodásňové
115	palatály	předopatrové
116	veláry	zadopatrové
117	laryngály	hrtanové
118	oklusivy	závěrové
119	semioklusivy	polozávěrové
120	konstriktivy	úžínové
121		
122		
123		
124		
125		
126		
127		
128		
129		
130		
131		
132		
133		
134		
135		
136		
137		
138		

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288

Termíny z ČJ
(pozor, obsahuje chyby)

289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299